

Memorandum o porozumení

o

spolupráci vedúcej k pristúpeniu rumunskej a poľskej strany k česko-slovensko-maďarskému projektu Market Couplingu

medzi týmito subjektmi:

Energetický regulační úřad (Czech Regulatory Agency)
Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (Slovak Regulatory Agency)
Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (Hungarian Energy and Public Utility
Regulatory Authority)
Autoritatea Nationala de Reglementare in domeniul Energiei (Romanian Regulatory
Authority)
Urząd Regulacji Energetyki (Polish Regulatory Agency)

a

ČEPS, a.s. (Czech Transmission System Operator)
Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. (Slovak Transmission System Operator)
MAVIR Magyar Villamosenergia-ipari Átviteli Rendszerirányító Zártkörűen Működő
Részvénytársaság (Hungarian Transmission System Operator)
Compania Nationala de Transport al Energiei Electrice (Romanian Transmission System
Operator)
Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. (Polish Transmission System Operator)

a

OTE, a.s. (Czech Market Operator)
OKTE, a.s. (Slovak Market Organizer)
HUPX Magyar Szervezett Villamosenergia-piac Zártkörűen Működő Részvénytársaság
(Hungarian Power Exchange)
S.C. Operatorul Pietei de Energie Electrica (Romanian Power Exchange)
Towarowa Giełda Energii S.A. (Polish Power Exchange)

d'alej len „Strany“.

I. Zamýšľaný účel spolupráce

Tretí energetický liberalizačný balík a najmä nariadenie (ES) č. 714/2009 o podmienkach prístupu do sústavy pre cezhraničné výmeny elektriny („nariadenie (ES) č. 714/2009“) zdôrazňujú, že cieľom vnútorného trhu s energiou („IEM“), ktorý bol postupne implementovaný už od roku 1999, je zabezpečiť, okrem iného, nové obchodné príležitosti a viac cezhraničného obchodovania na dosiahnutie vyššej efektívnosti a vyšších štandardov služieb. Všetky tieto ciele pomáhajú zvyšovať bezpečnosť dodávky elektriny so zohľadnením záujmov konečného spotrebiteľa (ktorým sú domácnosti aj podniky) v EÚ.

V tomto kontexte prijala vo februári 2011 Rada Európy záväzok, že IEM by mal byť ukončený do roku 2014. Orgány EÚ, najmä Európska komisia, budú monitorovať fungovanie IEM v EÚ spôsobom, ktorý podporuje jednotlivé iniciatívy členských štátov zamerané na integráciu trhov a sústav na regionálnej aj multilaterálnej úrovni. Konečným cieľom je ukončenie IEM do roku 2014, čo si vyžaduje proaktívny prístup národných orgánov, inak bude tento cieľ ohrozený.

Európska Komisia vo svojom oznámení Európskemu parlamentu a Rade o budúcej úlohe regionálnych iniciatív a v súlade s nedávnymi trendmi v integrovaní vyjadrila jasnú podporu paralelným vývojom rôznych integračných aktivít na úrovni regiónov podľa definície v prílohe 1 k nariadeniu (ES) č. 714/2009 a tiež vzhľadom na všetky národné regulačné orgány, prevádzkovateľov prenosových sústav alebo na úrovni členských štátov s cieľom podporiť lokálne špecifické projekty a ich implementáciu s využitím princípu osvedčených postupov.

Dohodnutý cieľový model (Target Model) pre vnútrodenný časový rámec IEM vychádza z implicitnej alokácie na báze toku. Snaha o dosiahnutie tohto cieľa viedla českú („CZ“), slovenskú („SK“) a maďarskú („HU“) stranu v septembri 2012 k predstaveniu prepojenia vnútrodenných trhov na báze dostupnej prenosovej kapacity (ATC-based¹) (ďalej len CZ-SK-HU MC). Do pripravenosti cieľového modelu na implementáciu môže projekt CZ-SK-HU MC integrovať ďalšie trhové oblasti, ktoré sú ochotné pripojiť sa.

Poľsko ako členský štát EÚ a tiež ako krajina patriaca do regiónu strednej a východnej Európy („CEE“) sa zaväzuje včas implementovať cieľový model. Keďže disponuje spoločnými prepojeniami s Českou republikou a Slovenskom, jeho pristúpenie k projektu CZ-SK-HU MC je kľúčovým krokom k vytvoreniu IEM.

Rumunsko, ako členský štát EÚ, sa tiež zaviazalo splniť požiadavky a očakávania stanovené pre krajiny regiónu CEE, ku ktorému je príahlé. Konkrétne z dôvodu geografickej blízkosti Rumunska k tomuto regiónu sa rumunská strana snaží o rozvoj spolupráce s Českou republikou, Slovenskom a Maďarskom.

Na základe vyššie uvedeného Strany chápu a deklarujú, že sú pripravené úzko spolupracovať na vytvorení funkčného, prepojeného a integrovaného IEM formou rozšírenia projektu CZ-SK-HU MC. Na uľahčenie budúcej spolupráce sa rozhodli uzatvoriť toto Memorandum o porozumení („MoU“) o spolupráci vedúcej k pristúpeniu rumunských a poľských Strán k projektu CZ-SK-HU MC, ktoré opisuje kroky potrebné na dosiahnutie vyššie uvedeného hlavného cieľa.

¹ Tiež uvádzané ako NTC-based. V tomto kontexte sú tieto slovné spojenia zameniteľné.

II. Základné informácie

Progresívne prepojenie a rozšírenie lokálnych, regionálnych alebo cezhraničných trhov s elektrinou v Európe považujú orgány EÚ za základný krok k dosiahnutiu IEM, ktorého ukončenie je stanovené na rok 2014.

Projekt CZ-SK-HU MC bol spustený 11. septembra 2012 a odvtedy úspešne funguje. Jeho fungovanie ocenili predovšetkým dotknutí účastníci trhu, tiež predstavuje pozitívny príspevok k implicitným aukciám obchodovania s elektrinou. Preto Strany veria, že ďalšie prepojenie ich trhov prinesie viac pozitívnych dopadov na obchodovanie s elektrinou medzi účastníkmi národných i susediacich trhov. Účelom tejto iniciatívy je prispieť k splneniu európskeho cieľa. Nie je ju preto možné žiadnym spôsobom interpretovať ako iniciatívu, ktorá by bránila alebo negatívne vplývala na fungovanie a ďalší rozvoj aktuálneho riadenia preťaženia v regióne CEE v súlade s definíciou v prílohe č. 1 k nariadeniu (ES) č. 714/2009.

Strany priznávajú, že európske záujmové skupiny vo všeobecnosti uznávajú princípy riešenia prepojovania trhov uplatnené v regióne strednej západnej Európy (CWE – Central Western Europe) a najmä v regióne severnej západnej Európy (NWE – North Western Europe²) ako prosperujúci model budúcej metódy riadenia preťaženia, ktorá sa bude vzťahovať na IEM. Strany potvrdzujú svoj záväzok v pravý čas implementovať cieľový model regiónu CEE, tak ako to bolo odsúhlasené v regióne a schválené relevantnými národnými regulačnými úradmi.

III. Spoločné ciele

Na dosiahnutie cieľov týkajúcich sa zvýšenej bezpečnosti dodávky elektriny a na zlepšenie využitia cezhraničných kapacít Strany vyjadrujú svoj zámer spoločne podporovať rozvoj ďalšej integrácie trhu a na základe vzájomnej podpory organizovať implicitnú vnútrodnú alokáciu cezhraničných prenosových kapacít na svojich príslušných hraniciach. Zamýšľaná spolupráca sa uskutoční v súlade s Cieľovým vnútrodným modelom súvisiacim s riadením preťaženia, ktorý predstavuje ďalší krok pri podpore prístúpenia k projektu CWE/NWE Day-Ahead Market Coupling Project (prepojenie vnútrodných trhov s elektrinou v regióne CWE/NWE) podľa Spoločnej deklarácie. Okrem toho bude riadená v súlade s ďalším rozvojom nielen v rámci národných elektrizačných sústav, ale aj v rámci susedných elektrizačných sústav s cieľom zlepšiť koreláciu medzi fyzickými a komerčnými cezhraničnými tokmi.

Prepojenie rumunskej a poľskej trhovej oblasti na základe ATC s už prepojenými trhovými oblasťami Českej republiky, Slovenska a Maďarska uľahčí budúcu integráciu trhov smerom k IEM. Očakáva sa aj zlepšenie koordinácie spoločného pokroku v oblasti integrácie trhov Strán na dosiahnutie úplného súladu s existujúcimi európskymi cieľmi a budúcou legislatívou EÚ. Jej konečným cieľom je dosiahnutie najvýhodnejšieho trhového modelu z hľadiska bezpečnosti

² Napr. V prípade PX (energetických búrz) bolo implementované riešenie Price Coupling of Regions (PCR) – spájanie cien v regiónoch.

dobavok, bezpečnosti prevádzkového systému a maximalizovania sociálnej starostlivosti súvisiacej s obchodnými možnosťami.

Okrem toho Strany deklarujú svoju dobrú vôľu a zámer zaoberať sa oprávnenými návrhmi účastníkov trhu týkajúcimi sa efektívneho, harmonizovaného, transparentného a nízko nákladového prístupu v riešení modelu pre alokáciu cezhraničnej kapacity. Budú tieto návrhy zvažovať a, ak dospejú k dohode, zahrnú ich do spoločného návrhu na prepojenie trhov v trhových oblastiach Strán. Zavedenie prepojenia trhov medzi Stranami nezníži aktivitu zainteresovaných prevádzkovateľov prenosových sústav (TSO) a energetických búrz (PX) vzhľadom na prácu týkajúcu sa prípravy a implementácie cieľového modelu v regióne CEE.

Očakáva sa, že prepojenie trhov v rámci trhových oblastí Strán vo forme vnútrodenných implicitných aukcií bude mať za následok harmonizovaný prístup k organizácii trhu, viac konkurencie na zainteresovaných trhoch, lepšiu dostupnosť dobavok elektriny v príslušnej časti interného trhu s dostatočnými prenosovými kapacitami, ako aj stabilnejšie ceny elektriny pre konečných spotrebiteľov.

Z dôvodu ďalších príspevkov na dosiahnutie strategického cieľa, ktorým je IEM, Strany deklarujú svoj spoločný zámer zabezpečiť čo najskôr prepojenie s regiónom CWE/NWE, pričom zainteresovaní TSO a PX vynaložia všetku potrebnú snahu na splnenie tohto cieľa. Za ideálnych okolností si takéto prepojenie vyžaduje správne implementovaný výpočet koordinovanej kapacity a schému alokácie. Strany sú preto pripravené a deklarujú svoju ochotu pokračovať vo svojich snahách pri rozvoji prepojenia trhov na báze tokov spôsobom, ktorý je možné použiť v prípade IEM.

Strany uznávajú, že v súlade s predpovedanou európskou legislatívou (pozri Rámcové smernice o alokácii kapacít a riadení preťaženia elektriny a návrh príslušných Sieťových predpisov) sa bude na prepojenie trhov vzťahovať výpočet kapacity na báze toku. TSO vyhlasujú svoj zámer zahrnúť úspechy metódy na výpočet kapacity na báze toku a PX deklarujú svoj zámer zahrnúť úspechy riešenia Price Coupling of Regions (spájania cien v regiónoch) implementovaného v regióne NWE, pričom obidve riešenia budú použiteľné v prípade ich spoločného mechanizmu prepojenia trhov, keď budú všetky záujmové skupiny považovať ich výsledky za uspokojivé.

IV. Riadenie a organizácia spolupráce

Skupina vysokých zástupcov Strán bude vykonávať dohľad nad všeobecným pokrokom a bude podporovať dosiahnutie cieľov uvedených v tomto MoU.

Strany sa dohodli na ustanovení spoločnej organizácie projektu („Projekt rozšírenia“), na ktorej budú participovať zástupcovia Strán a sústredia sa na prístupenie rumunských a poľských Strán.

Prítomnosť vysokých zástupcov rumunských a poľských Strán na stretnutiach Riadiaceho výboru projektu CZ-SK-HU MC je vítaná, aby mohli hovoriť o záležitostiach týkajúcich sa ich prístúpenia k projektu CZ-SK-HU MC, najmä o technických a finančných otázkach. Úplné členstvo je prípustné, no vyžaduje si podpísanie všetkých potrebných zmlúv o prepojení trhov.

Strany môžu požiadať o externú podporu pri realizácii prístúpenia rumunských a poľských Strán. Potrebný záväzok a zdieľanie nákladov musia všetky Strany objasniť a dohodnúť sa na nich vopred v závislosti od konkrétnej strany.

Projekt rozšírenia zohľadní víziu nadchádzajúcej integrácie MC regiónov CEE+NWE s cieľom dosiahnuť čo najväčšiu kompatibilitu s regiónom NWE na zabezpečenie akejkoľvek ďalšej bezproblémovej integrácie MC v regiónoch CEE+NWE. Tento postup bude zahŕňať, okrem iného, zmluvu o výpočte koordinovanej kapacity a metóde alokácie, systémoch PX a oznámeniach, spolu s pre-coupling (pred prepojením) a post-coupling (po prepojení) postupmi.

Zodpovední ministri a ostatné národné a európske záujmové skupiny príslušných trhov budú pravidelne informovaní o procese prístúpenia rumunských a poľských Strán. Môže byť potrebná aj intervencia vlád pri riešení nadchádzajúcich otázok, najmä vzhľadom na prekážky v súvislosti s právnymi predpismi.

Strany slobodne naďalej pokračujú v existujúcich plánoch a projektoch alebo pracujú na nových iniciatívach zameraných na individuálny rozvoj a bilaterálnu spoluprácu v rámci alebo mimo kooperačného rámca. Strany majú v úmysle navzájom sa informovať ohľadom relevantných plánovaných zmien a projektoch, ktoré ovplyvňujú Strany Projektu rozšírenia.

Tento kooperačný rámec ostáva otvorený aj pre nové ďalšie strany.

Tento dokument nie je právne záväzný a netvorí žiadne zákonné právo alebo povinnosti akéhokoľvek druhu. Tento dokument sa nemôže považovať za alternáciu k existujúcim zmluvám alebo za novú právne záväznú samostatnú zmluvu.

Toto MoU podpísali oprávnení zástupcovia Strán.